

tisk taget uden for Tvivl, medens der omvendt let kan tænkes Tilfælde, hvor Synets eller Skønnets Vanskelighed eller Vidtløftighed gør Udmeldelsen af endog flere end to Personer ønskelig. — Den „særlige Forskrift“, hvortil der sigtes, er § 123, 2det og 3die Stykke.

Om Politiets Adgang til i paatrængende Tilfælde at tilkalde Syns- eller Skønsmænd, se § 129.

§ 117.

Reglen i denne Paragraf er til Dels mindre absolut end den tilsvarende Regel i det tidligere Forslag, der ubetinget udelukkede Folk — derunder altsaa ogsaa saadanne Videnskabsmænd og Specialister, hvis Sagkundskab ikke kan erstattes — fra at udmeldes som Syns- eller Skønsmænd i en Sag, saa snart de blot være mødte i denne f. Eks. som Vidner.

§ 118.

Reglen i 3die Stykke fandtes ikke i det tidligere Forslag, men er optaget efter N. L. § 190.

§ 119.

I 3die Stykke er indført den ny Bestemmelse, at der til Undersøgelse af Spørgsmaal angaaende Svangerskab eller Barnefødsel bør benyttes kvindelige Læger frem for mandlige, for saa vidt de maa antages at have tilstrækkelig Indsigt med Hensyn til det foreliggende Spørgsmaal.

§ 120.

Ordene „saa vidt muligt“ have blandt andet Hensyn til den Vanskelighed, der kan være forbundet med at indhente Parternes Erklæring i de Tilfælde, hvor Syns- og Skønsmænd skulle udmeldes af en anden Ret (jfr. § 121) end Retten paa det Sted, hvor vedkommende Paatalemyndighed og Sigtede befinde sig.

§§ 121—26.

Som oven for fremhævet, kan et sagkyndigt Skøn efter Omstændighederne fremtræde som en simpel Besvarelse af et eller flere abstrakte eller konkrete Spørgsmaal, uden at der forud for denne Besvarelse finder nogen Besigtigelse eller Undersøgelse Sted fra Skønsmændens Side. For saa vidt nu endvidere de paagældende Spørgsmaal ere af saadan mere elementær Art, at enhver Sagkyndig utvivlsomt maa antages at ville besvare dem paa en og samme Maade, vil man under Domsforhandlingen ofte

kunne nøjes med, at de af Sagkyndige under Sagens Forberedelse i særlig Erklæring eller til Retsbogen afgivne Besvarelser oplæses, og, hvis man efter Omstændighederne skulde foretrække umiddelbar Afhørelse, vil man ikke netop behøve at indkalde de samme Skønsmænd, som have været brugte under Sagens Forberedelse, noget, der navnlig har Betydning i de Tilfælde, hvor Domsforhandlingen foregaar andet Steds end ved den Ret, ved hvilken Sagen er forberedt. For saa vidt derimod de til Skønsmændene stillede Spørgsmaal ere af mere vanskelig og tvivlsom Art, vil det efter Omstændighederne kunne være af Interesse enten for den ene eller for den anden af Parterne at faa netop de samme Skønsmænd indkaldte under Domsforhandlingen, og dette vil eventuelt med Rettens Medvirken ogsaa altid kunne lade sig gøre, for saa vidt Landsretssager angaar (jfr. § 101 in fine sammenholdt med § 124, 3die Stykke). Derimod vil, for saa vidt Underretssager angaar, nævnte Paragrafs Afstandsbestemmelser kunne bevirke, at man ved Domsforhandlingen — naar de paagældende Skønsmænd da ikke ville møde frivillig — kan blive nødt til at nøjes med Oplæsning af deres under Forundersøgelsen eller en særskilt Retshandling afgivne Erklæring og Forklaring. Og hermed bør man efter Principet i §§ 102, 1ste Stykke, og 115, 2det Stykke, overhovedet altid lade sig nøje i Tilfælde, hvor Skønnet angaar et underordnet Punkt eller en Sag af liden Vigtighed.

I mange andre Tilfælde vil en sagkyndig Erklæring først kunne afgives efter en forudgaaende Besigtigelse eller Undersøgelse. I saa Fald vil det ofte være heldigst, at denne finder Sted i et Retsmøde under Dommerens Ledelse; men paa den anden Side kan der ikke opstilles nogen ubetinget Regel herom, da man derved kunde komme til at anvise Retten en urimelig og upassende Stilling. Under Foretagelsen af kemiske Undersøgelser eller anden fagvidenskabelig Virksomhed, der maaske endog strækker sig over et længere Tidsrum, vilde Medvirken af en Dommer som Tilskuer ved de Sagkyndiges Operationer være hensigtsløs, og i disse saavel som i andre Tilfælde, i hvilke Rettens Medvirken under selve Besigtigelsen eller Undersøgelsen af særlige Grunde maa anses for uheldig eller ufornoden, bør derfor Rettens Virksomhed indskrænkes til at forklare, hvad der er Synets eller Skønnets Genstand og Øjemed, og efter Omstændighederne forelægge bestemte Spørgsmaal. I